

"NE FÉLJETEK!"

Lk 2,9-10

A nép, az emberiség, évezredek óta mindig vár valakire! Arra, aki békeséget hoz, aki álmait, reményeit képes valóra váltani, aki ígér és ad, aki biztat és segít, aki reményt kelt és beteljesíti azt, aki védelmet ígér és nyújt. Ezeket várja az ember, ha kiszolgáltatottnak, védtelennek érzi magát. Az ember azonban nem kiszolgáltatott és nem védtelen. Nem kiszolgáltatott, mert Isten így szólott hozzá: "töltsétek be a földet és hajtsátok birodalmatok alá; és uralkodjatok" (1Móz 1,28). Az ember arra teremtett, hogy életét maga élje meg, azzal a hittel, hogy van egy mindenkori segítője: Isten, és egy mindenkori útmutatója: Jézus. Nem védtelen, mert Isten gondviselése kíséri minden lépését.

Jézus születését hosszú ideig várta a zsidó nép. Megjövendölték a próféták. Közülük a legtisztábban Ézsaiás: "De nem lesz mindig sötét ott, ahol most szorongatás van... A nép, amely sötétségben jár vala, lát nagy világosságot... Mert egy gyermek születik nekünk... és hívják nevét: csodálatosnak, tanácsosnak... békesség fejedelmének" (Ézs 9,1-2,6). Megjövendölte Keresztelő János is: "aki utánam jó, erősebb nálamnál, akinek saruját hordozni sem vagyok méltó" (Mt 3,11).

Azok, akik ismerték Ézsaiás tanítását, és akik hallgatták Keresztelő Jánost, várták, hogy eljöjjön valaki, aki az ígéreteket beteljesíti, de nem tudták mikor, hol, milyen körülmények között jön el.

A pásztorok a nyáj mellett őrködtek. Vigyáztak és figyeltek. Látszólagos lankadásuk is figyelés volt. "És ímé az Úrnak angyala hozzájuk jöve, és az Úrnak dicsősége körülvevő ők: és nagy félelemmel megfélemlének" (Lk 2,9).

Mitől ijedtek meg a pásztorok? Ők nem voltak "írastudók", sem a törvényt betű szerint ismerők. Egyszerű emberek voltak, akik élték a mindennapokat s megküzdöttek a mindennapok harcát. Népük fiai voltak, akik benne éltek hagyományaikban, történelmükben és saját koruk eseményeiben.

Hagyományaik azt sugallták, hogy az angyalok megjelenése és szava terhet, felelősséget, áldozatot és munkát jelent. Vétkeikért, amelyek minden embernek vannak, felelősségre lesznek vonva. Az általuk ismeretlen vétkek miatt félték.

Történelmüket ismerték: tudtak egyiptomi és babiloni fogságukról, az ígélet földjének elfoglalásáról, Saul, Dávid és Salamon harcairól, amelyek súlyos árat jelentettek minden elért eredményért. A váratlan események csak megpróbáltatást jelentenek. Ezért is félték a pásztorok.

Saját koruk, mindennapi életük eseményei is sugallták nekik az ismeretlenről való félelmet. Augustus császár összeírási parancsa adóemelését jelentett számukra, szolgaságuknak hangsúlyozását érezték benne. Tudták, hogy a római hatalom nem segíteni akar mindennapi gondjaikon, hanem súlyosbítani akarja azokat. Nem a szabadságot törekszik megteremtteni, hanem a szabadságtól még inkább meg akarja fosztani őket.

A mezőn őrködtek megmaradt kevés és bizonytalan javaik felett. Őrködtek megtépzott szabadságuk, emberi és nemzeti méltóságuk felett. Lelkük mélyén a félelemmel és reménységgel, a kételkedéssel és a rendíthetetlen hűséggel, valahogy úgy, ahogyan egykor Jákób, az ősatya álmodott a Jabbok révénél a

szabad, békés, örömet nyújtó, lehetőségeket kínáló, megértést s megbocsátást biztosító otthonról, hazáról. Örködtek hűséggel és rendületlenül, mert kötelességüknek érezték a helytállást, a legnehezebb megpróbáltatások, a legsúlyosabb megaláztatások közepette is. Örködés közben álmodtak, egy csodálatos álmot, egy más világot, egy más életet. Egy világot, amelyben béke lesz, és nem csattognak a római katonák lándzsái a vértéken, amelyben nem rendeli el idegen császár összeírásukat, amelyben a szabadság és az emberi méltóság megvalósul, amelyben jogaiknak érvényt tudnak szerezni, javaik biztosítva vannak, hagyományaik, ősi örökségük és történelmük tiszteletben lesz tartva. Álmodtak egy világról, egy életről, amely békés és boldog.

"És íme az Úrnak angyala hozzájuk jöve, és az Úrnak dicsősége körülvevé őket" (Lk 2,9).

A hűséges öröködsben és csöndes álmodozásban megzavart pásztorok nem tudták mi történt. Az "Úrnak angyala" megjelenése a zsidó ember számára nem volt biztató: megbízatást, munkát, terhet, felelősségrevonást jelentett hagyományaik szerint.

"Az Úrnak dicsősége" váratlanul érte őket. Történelmük bukásai során ritkán érte őket és őseiket dicsőség.

Mindennapi életükben soha nem jelent meg angyal, csak kifosztó rabló, követelő adószedő vagy zsákmányoló katona. Soha nem volt részük dicsőségben, csak megaláztatásban, lenézésben és üldözésben. A pásztorok "nagy félelemmel megfélemlének" a váratlan eseménytől. A keménnyé edzett, hűséges, kitartó, bátor emberek egy pillanatra összeroppantak, ijedt, megtört, önmagukat megadó emberek lettek. Ebben a pillanatban biztaton, bátorítón és szelíden hangzott feléjük az angyali szózat: "Ne féljete, mert íme hirdetek néktek nagy örömet, mely az egész népnek öröme léssen". (Lk 2,10).

A szelíd angyali szózat valóban örömet jelentett. A pásztorok a biztató szavára így vélekedtek: "Menjünk el mind Bethlehemig, és lássuk meg e dolgot, amelyet az Úr megjelentett nekünk". (Lk 2,15) Elmentek Bethleembe és egy kisgyermeket találtak, aki a békésen nyugvó állatok között született meg, akinek apja és anyja otthonát kényszer miatt elhagyta és kénytelen volt a legkisebb emberi jóindulattal is beérni. Ők, a szülők, mégis boldogok voltak, mert gyermekükben meglátták a jövőt, azt, hogy érdemes élni, küzdeni, fáradni, áldozatot vállalni, hiszen van, lesz holnap és jövő, amelyre reménységgel kell tekinteni. A szülők reménységét és boldogságát látták meg, érezték át a pásztorok, és ennek hatására vált érthetővé és világossá az angyali szózat. "Ne féljete!" "Ne féljete", mondom én ma az evangélium szavával, mert érzem, hogy a félelem és bizonytalanság ott lapul mindnyájunk lelkében, ezért szükségünk van a biztatásra.

Nézzetek a kisgyermekre, gyermekeitekre, unokáitokra és "Ne féljete", ők vannak és lesznek, felnőnek, s ha átadjuk jussukat, legyen az keserű vagy édes, csak tőlünk függ az, hogy megtartsák, mert mi neveljük őket.

Örök figyelés és bizonytalanság között élő pásztorok vagyunk. Van mire vigyázzunk! Van múltunk és van lelki szabadságunk. Vannak hagyományaink és van történelmünk, megvan a magunk élete és a kisgyermekre nézünk, gyermekeinkre, unokáinkra. S ha rájuk figyelünk, bátorítás szól felénk is: "Ne féljete!"

Emlékezzünk Jézus születésére: a pásztorok megrémültek az ismeretlenről, de azután megnyugodtak, mert látták a boldog családot és a jövőt jelentő gyermeket.

Keressük és találjuk meg mi is karácsony ünnepén hagyományunk, történelmünk, saját életünk alapját: a jövőt jelentő kisgyermeket. Ámen.

Prédikáció-vázlatok

ISTEN A KŐSZIKLA

Zsolt 73,26

1. Jézus tanítja a Máté evangéliumban, hogy csak a kősziklára épített ház tud ellenállni a viharoknak. Unitárius vallásosságunk kősziklája: Isten. Ezt nem csak a zsoltáros mondja, ezt éljük naponként. Minden változik, csak Ő marad.

Nincs napkelte kettő ugyanaz, minden perc, óra újat hoz. Új hírek, események, eredmények, új élet, mert minden elmúlik. Elég visszanézni a tegnapi vagy egy évre. Visszanézni a gyermek, ifjú, felnőtt évekre.

A maga fizikai körforgásán fogy a hold, a nap. És fogynak reményeink. Fogynak az élők, az ismerősök. Nincs napkelte kettő ugyanaz. Minden szüntelen új, csak egy marad, s ez Isten.

2. Fogynak életünk vágyai, céljai s Arany János szavával már csak azt akarjuk, "hol mit kezdtünk, annak véget". Fogy türelmünk. Elszürkülnek a színek és kudarcok; megpróbáltatások, fájdalmak nyomán fogy hitünk is, mert nem vagyunk Jóbok, hogy viselni tudjuk a megpróbáltatásokat. Emlékeink képével már csak ritkán találkozunk, néha egy séta során a szabadban, vagy itt a tempolpadokban, ünnepi dátumok esetén ritka alkalmakkal.

3. Fogyatozik bennünk és körülöttünk minden. Szaporodnak gyengeségeink, betegeskedünk, lehullanak reményeink lombjai, de magmarad örök kősziklánk, az Isten. Kivételesen hitünk az, ami mindig erősödik.

4. Tény és valóság mindez. Bármilyen kevés legyen mi megmarad, hitünkben megtaláljuk a továbbhaladást, továbbélés útját: imádságunkban egyrészt az új reményt, veszteségeinkben az új lemondást. Megtaláljuk a bölcsességet, hogy kicsiny hópelyhek az örömök, a szitáló csodák, szívünk minden erejével Istent, a kősziklát, az örök megmaradást.

5. Unitárius vallásunk vize, mint a Székelyföld gyógyforrásai, új erőt, reményt, bizalmat ad és egyben életünk nyugalma és békéjét. A zsoltáriró 3000 éves vallomása a miénk is.

6. Feladat és kötelesség vigyázni rá, nem tékozolni, nem elveszteni ezt a szent örökséget. Vallani és élni egy igaz Istenünk gondviselő szeretetét és rá építenünk, mint kősziklára, további életünk. Amen.

ÉLET

Jn 18,37

1. Az életet a tudósok millió évekre becsülik. Mi szorosan az emberi életet csak a születés és halál közti időre tesszük. Minden születés más; minden ember más; így minden emberi élet is más. Ez a másság azonban mégis egy, ha az emberi életet összehasonlítjuk. Összehasonlításokat csak a halál után tehetünk, mert a változó életben változnak az életcélok is. Fiatal, érett és öreg korban más és más céljaink vannak. Amennyiben csoportosítjuk a célokat nagy általánosságban a következőket találjuk: élünk ösztönös vágyainknak; élünk, hogy boldogok